

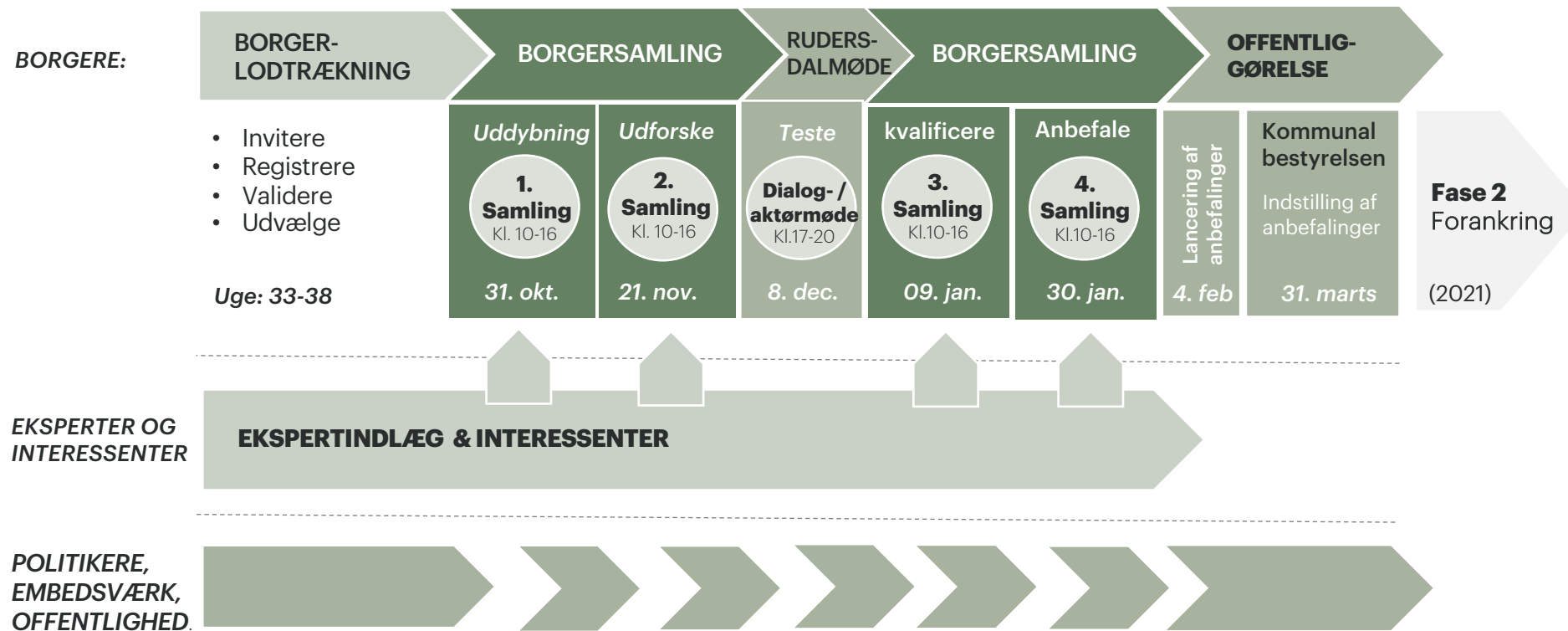
OPSAMLING BORGERSAMLING OM FN'S VERDENSMÅL

RUDERSDAL 2020/21

FØRSTE SAMLING, D. 31. OKT.

Borgersamlingens forløb

Fase 1 : Borgersamling om FN's Verdensmål

Læsevejledning

Kære medlem af borgersamlingen,

På de kommende sider har vi samlet alt det, som I har lavet på det første møde. Herunder:

- Borgersamlingens opgave og mandat
- Oversigt over oplægsholdere
- Spillereglerne for arbejdet i borgersamlingen
- Jeres bud på fordele og ulemper ved nutidens og fremtidens Rudersdal
- De udvalgte værdier, som skal være bærende for de løsninger, I vil skitsere
- Jeres opmærksomhedspunkter
- Jeres inputs til de spørgsmål, I har brug for at få besvaret; den viden I gerne vil have; eller de perspektiver, I gerne vil høre på de næste møder

Du er velkommen til at kigge nærmere på opsamlingen, inden vi mødes igen den 21. november, hvor vi også vil gennemgå materialet i overskrifter arbejde videre på materialet frem mod en fælles anbefaling.

De bedste hilsner, We Do Democracy

Kerneopgave – fra Kommunalbestyrelsen

Rudersdal vil tage ansvar for realisering af FNs verdensmål:

***“Vi har brug for din hjælp til at forestille os,
hvordan livet i Rudersdal skal se ud i en
bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer
verdensmålene”***

Kerneopgaven - udfoldet

Det er borgersamlingens opgave at komme med anbefalinger til Kommunalbestyrelsen, der svarer på:

- *Hvordan kan lokale aktører (borgere, foreninger og virksomheder) bedst muligt gå sammen om en bæredygtig omstilling i Rudersdal?*
- *Hvordan skal vi arbejde med og omsætte verdensmålene i praksis?*
- *Hvordan kan arbejdet med verdensmål igangsættes så flest mulige borgere, foreninger og virksomheder oplever, at det er relevant at bidrage?*

Mandat Borgersamling

- Kommunalbestyrelsen giver Borgersamlingen mandat til at udarbejde en uvildig anbefaling på den kerneopgave
- Kommunalbestyrelsen støtter op omkring Borgersamlingens arbejde og udfald af anbefalinger
- Kommunalbestyrelsen vil behandle anbefalingen, samt i relevante fagudvalg og redegøre for, hvordan anbefalingerne bliver fulgt – og eventuelt ikke fulgt
- Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at give en status inden for de første 3 måneder efter aflevering af anbefalinger, samt igen efter 2 år
- Kommunalbestyrelsen har afsat midler til at gennemføre en fase 2 - der skal understøtte realiseringen af verdensmålene i Rudersdal
- Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til politisk at følge eller vedtage alle anbefalinger
- Borgersamlingen er ét blandt flere spor, der skal belyse, hvordan Rudersdal omsætter FN's verdensmål i praksis

BAGGRUND OG VIDEN

Oplæg

Vidensoplæg

Borgersamlingen blev igangsat af borgmesteren og vi fik besøg af tre oplægsholdere

Jens Ive
Borgmester, Rudersdal Kommune

Birgitte Lundgren
Kommunaldirektør, Rudersdal Kommune

Thomas Ravn-Pedersen
Direktør, Verdens Bedste Nyheder

Søren Hermansen
Stifter af Samsø EnergiAkademi

SPILLEREGLER

Borgersamlingens spilleregler

- grupperet og prioriterte spilleregler

Spilleregler – opsamling på tværs af grupper

Repræsentation

- Repræsentere alle borgere i Rudersdal
- Husk du repræsenterer alle borgere i Rudersdal
- Vi repræsenterer de mange andre stemmer, der ikke sidder med ved bordene
- Vi skal perspektivere vores forslag/argumenter/idéer til de forskellige målgrupper, vi repræsenterer

Lytte

- Lad andre tale ud – ikke afbryd – lyt
- 2 ører – 1 mund
- Lytte (noteret i flere grupper)
- Lytte opmærksomt
- Lyt og forstå – der kan være forskellige perspektiver 😊
- Lydhørhed
- Være lyttende (gode lyttere) og åben

Gennemsigtighed

- Gennemsigtighed

Evidens

- Evidens på det vi taler om
- Diskussion skal være evidensbaseret – eller gå ud fra evidens/forskning/data

Tænk fremad

- Fremsyn (have det lange lys på)
- Økonomisk ansvarlig
- Ambitiøse – om fremtiden
- Vi skal være ambitiøse
- Økonomisk ansvarlig
- På tværs af generationer
- Konsekvens af økonomiske beslutninger

Tag tid

- Mulighed for at "parkere" diskussion
- Der skal være tid til eftertanke også fra gang til gang
- Hånd op: Spørgsmål, undren, kommentar, pause

God tone

- Formel/god tone
- Ordentlig
- Saglig debat

Være åbne

- Vær åben og nysgerrig på de holdninger og visioner, der udfordrer dine egne
- Vær åben for input – og spørg gerne ind
- Have an open mind
- Være aktiv med at søge andres perspektiv
- Det er vores fælles fremtid, vi taler om og skal give plads til vær åben og lydhør omkring alles forslag/idéer
- Nysgerrige
- Åben for nytænkning
- Åbenhed
- Stort som småt er interessant
- Der findes ikke dumme spørgsmål
- Åbenhed for andres perspektiver
- Være nysgerrig
- Spørge ind til
- Huske, at der findes ikke dumme spørgsmål, kun dumme svar
- Alles input er lige gyldige

Spilleregler – opsamling på tværs af grupper

Lytte til alle

- Polyfoni – sikre tid til at alle kan tale
- Samarbejdende ånd
- Samarbejde
- Omfavne forskellige tilgange
- Vi skal udnytte hinandens erfaring i vores arbejde, i lige så høj grad som den ekspertviden vi tilegner os
- Alle skal høres
- Inddragelse
- Få alle synspunkter med >< ikke konsensus som mål
- Alles holdninger er vigtige for det nuancerede billede

Deltagelse

- Aktiv
- Man er med hver gang
- Man læser sit materiale
- Aktivt deltage
- Deltage aktivt
- Komme til tiden og overholde aftaler

Stå ved egne holdninger

- Stå ved egne holdninger

Holde fokus og være konstruktive

- Forsøge at fastholde tema/tiden (fokus)
- Holde fokus
- Give intro-info og fokus – informerede forslag
- Det skal være KONKRET
- Løsningsorienteret og så meget konkret som muligt
- Fælles forståelse at udgangspunkt skal defineres før vi kan nå i mål m. anbefaling
- Gå igennem Verdensmål punkt for punkt med henblik på at vurdere, hvor vi står, og hvilke der evt. er de vigtige at tale videre om
- Være konstruktiv/innovativ
- Være løsningsorienteret
- Være bidragende med kvalificeret input/indspil

Antage at andre vil det bedste

- Alle input kommer fra et godt sted (tør at være uenig)
- Vi antager, alle input kommer fra et "godt sted"
- Tro på de gode intentioner

Respektere hinanden

- Respekter hinandens holdninger
- Respekt for andres holdninger og meninger – det er ok ikke at være enig
- Man skal overholde sin taletid
- Gensidig respekt (også for hinandens tid)
- Man skal vise respekt og lytte og være nysgerrig
- Acceptere og respektere forskellighed – og forskellige holdninger/prioriteter
- Gensidig respekt
- Respektere hinandens meninger
- Respektfulde – samarbejde, lytte
- Give hinanden tid til at uddybe evt. spørgsmål
- Respektere forskellighed
- Foregå med respekt for hinanden
- Respektere andres holdninger og meninger
- Nogle tænker højt, imens andre tænker i sig selv
- At være respektfuld, punktlig, lytte og samarbejde

Borgersamlingens prioriterede spilleregler

- Være konstruktiv og konkret i tilgang til formulering af anbefalinger
- Respektfuld
- Tale på skift, så alle kan få ordet
- Holde sig til emnet, fokus
- Ordstyrere
- Fremsyn
- Konkret og konstruktiv
- Tid til eftertanke
- Gensidig respekt
- Holde fokus
- Fakta/faglighed
- Ja - hatten på og ikke fordømmende
- Tør være uenige
- Lytte og give taletid til hinanden

KERNEOPGAVE

Fordele og ulemper
-ved nutidens og fremtidens bæredygtige Rudersdal

OPGAVE 1

Bekymringer og håb - for en bæredygtig fremtid

Gruppe nr.: 1

Hvad giver kerneopgaven anledning til af bekymringer og håb?

- 1) Hvilke fordele og ulemper er der ved måden vi lever livet i Rudersdal i dag?
- 2) Hvilke fordele og ulemper kan vi forestille os ved en bæredygtig fremtid i Rudersdal?

RUDERSDAL I DAG

- Tilgang til naturen

- Udnyttelse af regnvand
- Biodiversitet
- Udbyde vores natur til flere
- Flere fritidstilbud til unge

FREMTIDENS RUDERSDAL

- Flere ungdomsboliger

OPGAVE 1

Bekymringer og håb - for en bæredygtig fremtid

Gruppe nr.: 2

Hvad giver kerneopgaven anledning til af bekymringer og håb?

- 1) Hvilke fordele og ulemper er der ved måden vi lever livet i Rudersdal i dag?
- 2) Hvilke fordele og ulemper kan vi forestille os ved en bæredygtig fremtid i Rudersdal?

RUDERSDAL I DAG

- Natur: Bevare
- Vand: Søer
- Skov: Rude Skov

- Aldrende kommune
- Husene for dyre
- Foreningsliv lukker
- Børnefamilier har svært ved at få tid

FREMTIDENS RUDERSDAL

- Har råd til forbedring – miljøet

- Naturen
- Vandmiljø

OPGAVE 1

Bekymringer og håb - for en bæredygtig fremtid

Gruppe nr.: 3

Hvad giver kerneopgaven anledning til af bekymringer og håb?

- 1) Hvilke fordele og ulemper er der ved måden vi lever livet i Rudersdal i dag?
- 2) Hvilke fordele og ulemper kan vi forestille os ved en bæredygtig fremtid i Rudersdal?

RUDERSDAL I DAG		FREMTIDENS RUDERSDAL	
+	÷	+	÷
<ul style="list-style-type: none"> - Naturnærhed - Aktivitetspunkter for børn (legepladser f.eks.) - Godt foreningsliv - Tryghed "ok" (enkelte uheldige oplevelser, dog) 	<ul style="list-style-type: none"> - Trafik (støj/forurening) - Utilstrækkelig offentlig transport (ineffektiv) - Pesticidforbrug skaber iltsvind i søer - Væresteder for unge (lokalt) mangler - Mere liv i Hovedgaden ønskes - Ønske om bedre/hurtigere integration 	<ul style="list-style-type: none"> - DriveNow (el delebiler) - Elbusser (elektrificering) 	

OPGAVE 1

Bekymringer og håb - for en bæredygtig fremtid

Gruppe nr.: 4

Hvad giver kerneopgaven anledning til af bekymringer og håb?

- 1) Hvilke fordele og ulemper er der ved måden vi lever livet i Rudersdal i dag?
- 2) Hvilke fordele og ulemper kan vi forestille os ved en bæredygtig fremtid i Rudersdal?

RUDERSDAL I DAG

- Natur + biodiversitet vi har tæt på os
- Mange flotte biler

- Flere ældre, færre unge/børn
- Mange ældre er ensomme
- Bedre kollektiv trafik

- Bæredygtighed på skemaet for ny generation
- Beskytter natur og biodiversitet vi har tæt på os
- Vi vil sikre færre ensomme
- Vi skal gå forrest i forhold til socialt ansvar for at mindske forskelle i hele Danmark
- God og bæredygtig kollektiv trafik – små, fleksible elbusser
- Gode rammer for elbiler – ladestandere etc.
- Gode betingelser for cyklister

- Flere ældre/færre børn

OPGAVE 1

Bekymringer og håb - for en bæredygtig fremtid

Gruppe nr.: 5

Hvad giver kerneopgaven anledning til af bekymringer og håb?

- 1) Hvilke fordele og ulemper er der ved måden vi lever livet i Rudersdal i dag?
- 2) Hvilke fordele og ulemper kan vi forestille os ved en bæredygtig fremtid i Rudersdal?

RUDERSDAL I DAG

- Penge til forandring
- Veluddannede
- Omstillingsparathed pga. mange SMV'er

- Større forbrug

FREMTIDENS RUDERSDAL

- Bedre forhold for cyklister
- Sikkerhed og tryghed
- Bedre genanvendelse
- Cirkulær økonomi

OPGAVE 1

Bekymringer og håb - for en bæredygtig fremtid

Gruppe nr.: 6

Hvad giver kerneopgaven anledning til af bekymringer og håb?

- 1) Hvilke fordele og ulemper er der ved måden vi lever livet i Rudersdal i dag?
- 2) Hvilke fordele og ulemper kan vi forestille os ved en bæredygtig fremtid i Rudersdal?

RUDERSDAL I DAG		FREMTIDENS RUDERSDAL	
+	÷	+	÷
<ul style="list-style-type: none"> - Grønne områder/ biodiversitet/natur 	<ul style="list-style-type: none"> - Offentlig transport, sæt frekvens op, bedre ruter - Supercykelstier skal være bedre - For høj bebyggelsesprocent/ flere krav til bæredygtighed. Der er manglende krav til byggematerialer (bæredygtighed) - <u>Behovs</u>optimeret service i stedet for standardintervaller (ventilationsanlæg) - Mere kritisk byggegodkendelse 	<ul style="list-style-type: none"> - Borgervidensbank – energiforbedringer - Bedre "byttepladser" for borgere (genbrugspladser) - Udvidet åbningstider på eksisterende faciliteter - Alle kommunale biler er elbiler - Grønt indkøb <u>også</u> med fokus på valg af bæredygtige produkter <ul style="list-style-type: none"> a. støvsuger 100 % genbrugsmateriale b. rengøringsprodukt der indeholde genbrugsindholds-stoffer = klimavenlig kemi - Sunde og klimavenlige kantiner/madordninger i kommunale institutioner - Understøt deleøkonomi - Udbyg ladestander-netværk 	

Fælles opsamling

RUDERSDAL I DAG

- **Natur;** vand & skov
- **Aktiviteter;** aktivitetspunkter for børn, godt foreningsliv
- **Tryghed**
- **Velstillet;** mange flotte biler, penge til forandring, veluddannede
- **Erhverv;** omstillingsparathed pga. mange SMV'er

- **Bæredygtighed;** udnyttelse af regnvand, større forbrug, behovsoptimeret service i stedet for standardintervaller (ventilationsanlæg)
- **Natur;** biodiversitet, udbyde naturen til flere, pesticidforbrug skaber iltsvind i søer
- **Aktiviteter;** flere fritidstilbud til unge, foreningsliv lukker, væresteder for unge (lokalt) mangler, mere liv i Hovedgaden ønskes, mange ældre er ensomme
- **Demografi;** aldrende kommune, børnefamilier har svært ved at få tid, ønske om bedre/hurtigere integration
- **Byplanlægning;** husene for dyre, for høj bebyggelsesprocent/flere krav til bæredygtighed, der er manglende krav til byggematerialer (bæredygtighed), Mere kritisk byggegodkendelse
- **Trafik;** støj/forurening, utilstrækkelig offentlig transport (ineffektiv, for lav frekvens, bedre ruter), supercykelstier skal være bedre

Fælles opsamling

FREMTIDENS RUDERSDAL

- **Bæredygtighed;** bæredygtighed på skemaet for ny generation, grønt indkøb også med fokus på valg af bæredygtige produkter, bedre genanvendelse, cirkulær økonomi, sunde og klimavenlige kantiner/madordninger i kommunale institutioner, har råd til forbedring – miljøet, borgervidensbank – energiforbedringer
- **Natur;** beskytter natur og biodiversitet vi har tæt på os
- **Aktiviteter;** vi vil sikre færre ensomme, vi skal gå forrest i forhold til socialt ansvar for at mindske forskelle i hele Danmark, understøt deleøkonomi
- **Byplanlægning;** flere ungdomsboliger, bedre "byttepladser" for borgere (genbrugspladser), udvidet åbningstider på eksisterende faciliteter
- **Trafik;** DriveNow (el delebiler), elbusser (elektrificering), alle kommunale biler er elbiler, gode rammer for elbiler – ladestander etc. gode betingelser for cyklister
- **Tryghed;** sikkerhed og tryghed

- **Natur;** vandmiljø
- **Demografi;** flere ældre/færre børn

VÆRDIER / DESIGNKRITERIER - KERNEOPGAVEN

Borgersamlingens udvalgte værdier og stikord

OPGAVE 2

Værdier

Gruppe nr.: 1

Prioritéér 3-5 værdier, som skal være kendetegnende for borgersamlingens løsning af kerneopgaven: *hvordan skal livet i Rudersdal se ud i en bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer verdensmålene?*

- Vælg først værdier individuelt og prioriter efterfølgende gruppens 3-5 fælles værdier. Uddyb gerne jeres valg i stikord

3-5 VÆRDIER

Stikord - hvorfor er disse værdier vigtige?

Bæredygtig	
Dagligdag	Ejerskab for egen indsats
Læring	
Lighed	

OPGAVE 2

Værdier

Gruppe nr.: 2

Prioritér 3-5 værdier, som skal være kendetegnende for borgersamlingens løsning af kerneopgaven: *hvordan skal livet i Rudersdal se ud i en bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer verdensmålene?*

- Vælg først værdier individuelt og prioriter efterfølgende gruppens 3-5 fælles værdier. Uddyb gerne jeres valg i stikord

3-5 VÆRDIER

Stikord - hvorfor er disse værdier vigtige?

Gennemsigtighed	Forstå processen i fx affaldssortering
Gentænkning	Er det den rigtige metode
Økonomi	Tænke smart/ikke råd til alt
Anarki/nytænkning	Pseudoprocesser er dræbende Udviklingsprocesser er vigtige

OPGAVE 2

Værdier

Gruppe nr.: 3

Prioritér 3-5 værdier, som skal være kendetegnende for borgersamlingens løsning af kerneopgaven: *hvordan skal livet i Rudersdal se ud i en bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer verdensmålene?*

- Vælg først værdier individuelt og prioriter efterfølgende gruppens 3-5 fælles værdier. Uddyb gerne jeres valg i stikord

3-5 VÆRDIER

Stikord - hvorfor er disse værdier vigtige?

Videnskab	Vi skal ikke handle på baggrund af personlige holdninger, men fakta
Miljø	Naturmiljø, socialt miljø, kultur, bæredygtighed
Medejerskab	Vi er fælles om det ansvar. Sammen er vi stærkest
Omsorg	Udvis omsorg for andre, miljø etc ved at være med til at skabe forandringer
Generation	Sammen laver vi fremtiden. Stafetten skal gives videre til de unge
Omstilling	Uden omstilling kan intet ændres

OPGAVE 2

Værdier

Gruppe nr.: 4

Prioritéér 3-5 værdier, som skal være kendetegnende for borgersamlingens løsning af kerneopgaven: *hvordan skal livet i Rudersdal se ud i en bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer verdensmålene?*

- Vælg først værdier individuelt og prioriter efterfølgende gruppens 3-5 fælles værdier. Uddyb gerne jeres valg i stikord

3-5 VÆRDIER

Stikord - hvorfor er disse værdier vigtige?

Balance/rummelighed	Balancen er vigtig for mange områder På tværs af aldersgrupper Forskellige målgrupper Rig og fattig Majoriteter/minoriteter
Alle skal med	Leave no one behind" Vigtigt at vi tænker alle målgrupper med – også de svage/ensomme/de, der ikke høres normalt
Ejerskab	Hvis vi tror på det, bliver det til noget. Vigtigt at man kan se sig selv som en del af forandringen.
Ambitiøs + innovation	Vigtigt at turde sætte barren højt og tænke ud af boksen
Biodiversitet	Kombination af at bevare <u>biodiversiteten</u> i vores skønne natur <u>og</u> sikre <u>mangfoldighed</u> på mange områder i Rudersdal: Aldersgrupper, indkomst, fagligheder etc.

OPGAVE 2

Værdier

Gruppe nr.: 5

Prioritéér 3-5 værdier, som skal være kendetegnende for borgersamlingens løsning af kerneopgaven: *hvordan skal livet i Rudersdal se ud i en bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer verdensmålene?*

- Vælg først værdier individuelt og prioriter efterfølgende gruppens 3-5 fælles værdier. Uddyb gerne jeres valg i stikord

3-5 VÆRDIER

Stikord - hvorfor er disse værdier vigtige?

Åbenhed	Give fællesskab og ejerskab
Tilgængelighed	Borgerinddragelse, skaber muligheder, sundhed og lykke, økonomisk tilgængelighed, skalerbarhed
Bæredygtighed	Genbrug
Miljø	Klima, velfærd, biodiversitet

OPGAVE 2

Værdier

Gruppe nr.: 6

Prioritér 3-5 værdier, som skal være kendetegnende for borgersamlingens løsning af kerneopgaven: *hvordan skal livet i Rudersdal se ud i en bæredygtig fremtid, hvor vi sammen realiserer verdensmålene?*

- Vælg først værdier individuelt og prioriter efterfølgende gruppens 3-5 fælles værdier. Uddyb gerne jeres valg i stikord

3-5 VÆRDIER

Stikord - hvorfor er disse værdier vigtige?

Ressourceeffektivitet	Jordens ressourcer er begrænsede, så det er en <u>nødvendighed</u>
Realiserbarhed	Økonomisk bæredygtige løsninger. Øget fokus på totaløkonomi
Skalerbarhed	Løsninger/anbefalinger skal kunne skaleres til hele DK
Nødvendighed	For at få forandringer til at ske og skabe følgeskab
Inkluderende	Løsninger/anbefalinger skal virke for de mange og ikke de få

Samlet oversigt over udvalgte værdier

Medejerskab	Gennemsigtighed	Nytænkning	Nødvendighed	Miljø	Dagligdag
Inkluderende	Generationer	Skalerbarhed	Realiserbarhed	Bæredygtighed	Læring
Ejerskab	Rummelighed	Ressourceeffektivitet	Innovation	Biodiversitet	Omsorg
Lighed	Balance	Økonomi	Omstilling		Anarki
Alle skal med	Tilgængelighed	Gentænkning	Videnskab		
Åbenhed		Ambitiøs			

Opsamling af stikord og noter til værdier

Nedenfor er gruppernes opmærksomhedspunkter samlet under fire sammenfattende overskrifter

KRITISK TILGANG

- Forstå processer
- Er det den rigtige metode?
- Tænk smart/ikke råd til alt
- Processer skal være nyttige
- Handle på fakta
- Effektivitet

VILJE TIL FORANDRING

- Uden omstilling kan intet ændres
- Turde sætte barren højt
- Betal for kvalitet og bedre velfærd og bæredygtighed i fremtiden

FÆLLESSKAB

- Ejerskab for egen indsats
- Vi er fælles om det
- Udvis omsorg for andre, miljø osv.
- Sammen laver vi fremtiden
- På tværs af alder, indkomst, handicap og minoritet/majoritet
- Ikke lade nogen i stikken

BRED TILGANG

- Miljø er både natur, socialt, kultur og bæredygtighed

VERDENSMÅL OG OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Borgersamlingens prioriterede verdensmål og opmærksomhedspunkter

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Gruppe nr.: 1 (Parenteser er verdensmål-nummer)

Sundhed og trivsel (3)
Ligestilling mellem kønnene (5)
Bæredygtig energi (7)
Bæredygtige byer og
lokalsamfund (11)
Livet på land (15)

Verdensmål

- Flere tiltag for mental sundhed + alkoholisme (3)
- Ønsker mere info om fattigdom i Rudersdal (f.eks. Sjælsmark) (1)
- Gør byerne inkluderende og bæredygtige (11)
- Hold de grønne områder og øg biodiversitet (15)
- Bedre forhold for elbiler (15)
- Mere bæredygtig energi (7)
- Rent vand og sanitet (6)

Opmærksomhed

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Gruppe nr.: 2 (Parenteser er verdensmål-nummer)

Natur og miljø:

Rent vand og sanitet (6)

Klimaindsats (13)

Livet i havet (14)

Livet på land (15)

Verdensmål

- Sundhed og trivsel (3): Mange ældre, ensomme
- Bæredygtig energi (7): Mere energieffektive huse
- Bæredygtige byer og lokalsamfund (11): Bedre kollektiv trafik
  - Små busser til at binde kommunen sammen
  - Elbiler, standere
- Ansvarligt forbrug og produktion (12): Undgå madspild

Opmærksomhed

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Gruppe nr.: 3 (Parenteser er verdensmål-nummer)

Sundhed og trivsel (3)

Kvalitetsuddannelse (4)

Mindre ulighed (10)

Bæredygtige byer og lokalsamfund (11)

Ansvarligt forbrug og produktion (12)

Livet på land (15)

Verdensmål

Rene søer (15)

Mere økonomisk lighed i Rudersdal?

(Lidt uenighed) (10)

Opmærksomhed

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Gruppe nr.: 4 (Parenteser er verdensmål-nummer)

Sundhed og trivsel (3)

Kvalitetsuddannelse (4)

Ligestilling mellem kønnene (5)

Industri, innovation og infrastruktur (9)

Mindre ulighed (10)

Bæredygtige byer og lokalsamfund (11)

Ansvarligt forbrug og produktion (12)

Klimaindsats (13)

Livet på land (15)

Verdensmål

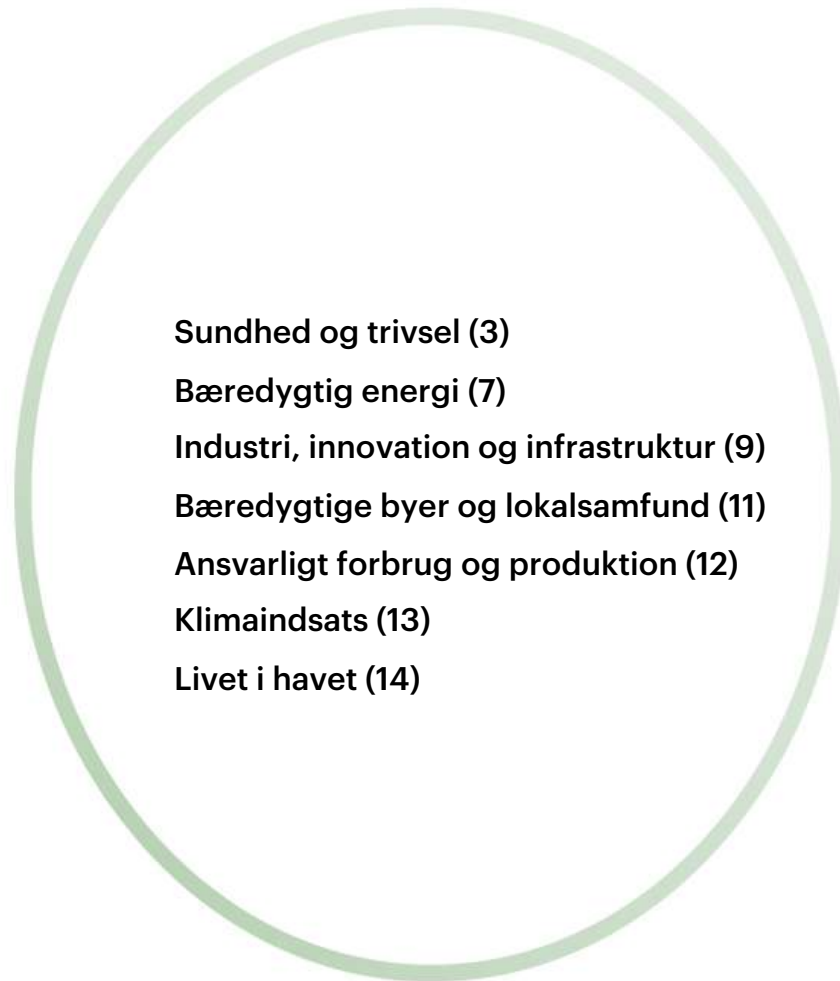
- Samarbejde på tværs
- Interesfefællesskaber
- Mange aktører
- Gode vilkår for el-biler og cykler
- Implementering >< ejerskab
  - Gøre beslutninger til hvermandseje. Vi bliver kun en succes, hvis alle tager det til sig
- Bæredygtigt forbrug i kommunen
- Ungdomsboliger
- Ensomhed
- Bevare biodiversitet
- Bedre kollektiv bæredygtig trafik
- Gå foran og tage ansvar på tværs i DK
- Sammen på tværs af generationer
- Balance mellem ældre/unge, både ift. initiativer og ift. hvem der skal betale fremover
- Tilgængelighed

Opmærksomhed

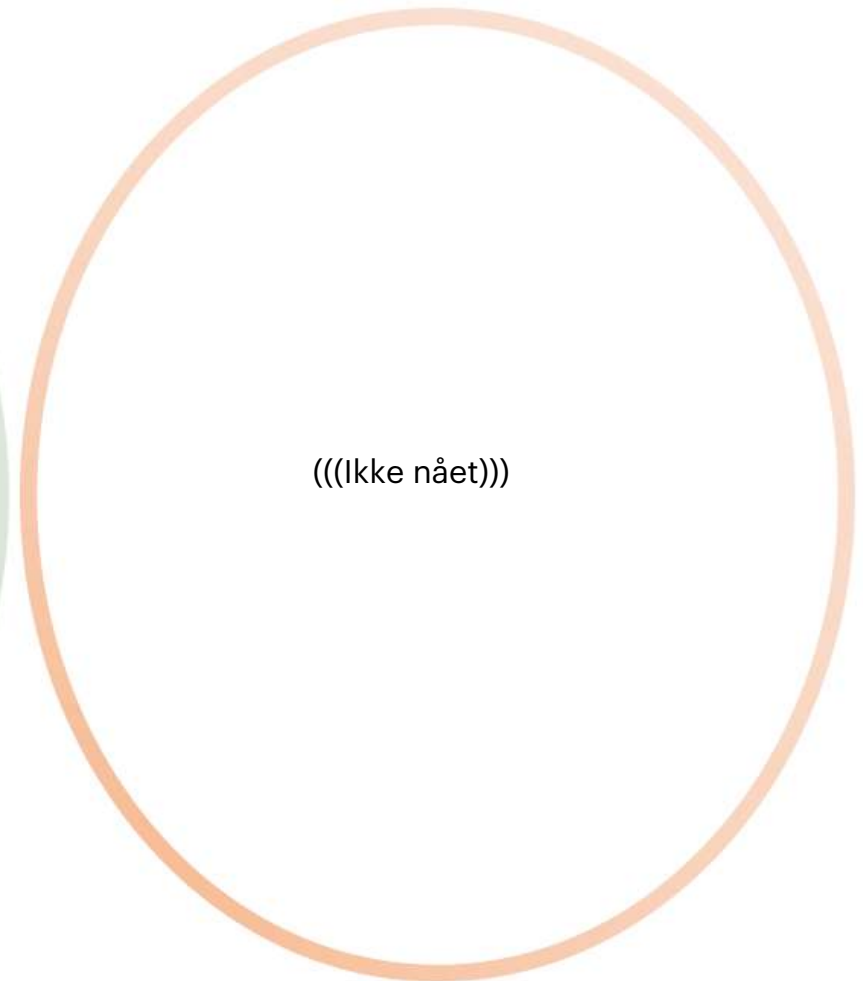
OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Gruppe nr.: 5 (Parenteser er verdensmål-nummer)

Verdensmål

Opmærksomhed

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Gruppe nr.: 6 (Parenteser er verdensmål-nummer)

Bæredygtig energi (7)

Industri, innovation og infrastruktur (9)

Bæredygtige byer og lokalsamfund (11)

Ansvarligt forbrug og produktion (12)

Klimaindsats (13)

Livet på land (15)

Partnerskaber for handling (17)

Verdensmål

Grøn energiforsyning (strategisk energiplanlægning) (7)

Forslag: Københavns kommune kommer med input til os

Bæredygtigt byggeri + livscyklus + materialer (12)

Forslag: Greenbuilding, SBi, livscyklus analyse Aalborg

Universitet (Vi har et navn, Marianne gruppe 6)

Miljø, biodiversitet, vild natur, vand (15)

Affaldshåndtering + ressourceanvendelse, cirkulær økonomi (12)

Forslag: Genbrugsstation i Sydhavn

Økonomisk bæredygtige forretningsmodeller (17)

Forslag: Peder Lundquist

Opmærksomhed

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Hvilke verdensmål synes du, vi skal være særligt orienteret imod – i det videre arbejde i borgersamlingen?

Nummeret i forhold til verdensmålene (parentes angiver antal af gengangere)

- Nr. 3 Sundhed og trivsel **(4)**
- Nr. 4 Kvalitetsuddannelse **(2)**
- Nr. 5 Ligestilling mellem kønnene **(2)**
- Nr. 6 Rent vand og sanitet **(1)**
- Nr. 7 Bæredygtig energi **(3)**
- Nr. 9 Industri, innovation og infrastruktur **(3)**
- Nr. 10 Mindre ulighed **(2)**
- Nr. 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund **(5)**
- Nr. 12 Ansvarligt forbrug og produktion **(4)**
- Nr. 13 Klimaindsats **(4)**
- Nr. 14 Livet i havet **(2)**
- Nr. 15 Livet på land **(5)**
- Nr. 17 Partnerskaber for handling **(1)**

OPGAVE 3

Verdensmål og opmærksomhedspunkter

Hvilke verdensmål synes du, vi skal være særligt orienteret imod – i det videre arbejde i borgersamlingen?

Prioriteret rækkefølge i forhold til gengangere

Nr. 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund **(5)**

Nr. 15 Livet på land **(5)**

Nr. 3 Sundhed og trivsel **(4)**

Nr. 12 Ansvarligt forbrug og produktion **(4)**

Nr. 13 Klimaindsats **(4)**

Nr. 7 Bæredygtig energi **(3)**

Nr. 9 Industri, innovation og infrastruktur **(3)**

Nr. 4 Kvalitetsuddannelse **(2)**

Nr. 5 Ligestilling mellem kønnene **(2)**

Nr. 10 Mindre ulighed **(2)**

Nr. 14 Livet i havet **(2)**

Nr. 6 Rent vand og sanitet **(1)**

Nr. 17 Partnerskaber for handling **(1)**

Hvilke emner, problematikker eller dilemmaer er særligt vigtige, at vi arbejder videre med i borgersamlingen?

Nr. 1 Afskaf fattigdom

- Ønsker mere info om fattigdom i Rudersdal (f.eks. Sjælsmark)

Nr. 3 Sundhed og trivsel

- Flere tiltag for mental sundhed + alkoholisme
- Mange ældre, ensomme
- Ensomhed

Nr. 4 Kvalitetsuddannelse

Nr. 5 Ligestilling mellem kønnene

Nr. 6 Rent vand og sanitet

Nr. 7 Bæredygtig energi

- Mere bæredygtig energi
- Mere energieffektive huse
- Grøn energiforsyning (strategisk energiplanlægning) (7)
  - o Forslag: Københavns kommune kommer med input til os

Nr. 9 Industri, innovation og infrastruktur

Nr. 10 Mindre ulighed

- Mere økonomisk lighed i Rudersdal? (Lidt uenighed)

Nr. 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund

- Gør byerne inkluderende og bæredygtige
- Bedre kollektiv trafik
  - o Små busser til at binde kommunen sammen
  - o Elbiler, standere
- Ungdomsboliger
- Bedre kollektiv bæredygtig trafik
- Gode vilkår for el-biler og cykler

Hvilke emner, problematikker eller dilemmaer er særligt vigtige, at vi arbejder videre med i borgersamlingen?

Nr. 12 Ansvarligt forbrug og produktion

- Undgå madspild
- Bæredygtigt byggeri + livscyklus + materialer
  - o Forslag: Greenbuilding, SBI, livscyklus analyse Aalborg Universitet (Vi har et navn, Marianne gruppe 6)
- Affaldshåndtering + ressourceanvendelse, cirkulær økonomi
  - o Forslag: Genbrugsstation i Sydhavn
- Bæredygtigt forbrug i kommunen

Nr. 13 Klimaindsats

Nr. 14 Livet i havet

Nr. 15 Livet på land

- Hold de grønne områder og øg biodiversitet
- Bedre forhold for elbiler
- Rene søer
- Miljø, biodiversitet, vild natur, vand
- Bevare biodiversitet

Nr. 17 Partnerskaber for handling

- Økonomisk bæredygtige forretningsmodeller
  - o Forslag: Peder Lundquist
- Samarbejde på tværs
- Interesfefællesskaber
- Mange aktører
- Implementering >< ejerskab
  - o Gøre beslutninger til hvermandseje. Vi bliver kun en succes, hvis alle tager det til sig

Uden for kategori

- Balance mellem ældre/unge, både ift. initiativer og ift. hvem der skal betale fremover
- Sammen på tværs af generationer
- Gå foran og tage ansvar på tværs i DK
- Tilgængelighed

OPSAMLING

Borgersamlingens ønsker om viden til de næste møder

Gruppe Nr.: 1
Noter på: Input til næste gang

GRUPPENS NOTER

- Er der fattige i Rudersdal Kommune?
  - o Statistikker om økonomisk ulighed
- Er der skadelige stoffer i kommunens kloakvand?
- Om ældreomsorg
- Om hækklipning mv. (passage på fortov)
- Fakta om fattigdom og sult, definition, yderområde Sjælsmark og Ellebæk
- Status på den mentale sundhed, rusmiddel/alkohol/tobak, ensomhed – og udviklingsplan, video om tiltag (specielt for den ældre generation).
- Blinde vinkler på de 17 mål ift. kommunen
- Mere viden om de negative sider af Rudersdal (Måske et oplæg fra en socialt udsat i Rudersdal) (“Hands on”)
- Fakta om vand- og kloakmiljø

Gruppe Nr.: 2
Noter på: Input til næste gang

GRUPPENS NOTER

- Furesø
  - Hvorfor bliver vandet ikke rent?
  - Hvor er der forurening i kommunen i dag?
    - 1. Stands ulykken
    - Yd livreddende førstehjælp
  - Hvad koster rent vand?
- Fremskrivning af aldersfordeling i kommunen -> Bliver den ældre og ældre, så vi alle til sidst bor på plejehjem?
- Planer for elbiler + ladestationer

GRUPPENS NOTER

- Har borgersamlingen et konkret budget at gå efter?
- Hvilke mål er mere af "lokal" karakter? (relevante for Rudersdal).
- Oversigt over eksisterende initiativer i Rudersdal, som kan relateres til verdensmål? Status på dem?
- Hvor meget bruger kommunen, husholdning og industri i el- og vandforbrug?
- Ekspert fra erhvervsliv i Rudersdal Kommune
  - o Hvilke muligheder har I til at omstille jer til CO2 neutrale virksomheder?
  - o Hvad kan kommunen tilbyde jer?
- Oplæg v. Mikael Jarnvig i forhold til klimaforandringerne
- Hvilke indsatser udføres og/eller ønskes der til ungemiljøet?
- Elstandere flere centralt trafikerede steder (P-pladser, station)
- Hvilket samarbejder er der imellem kommunen og boligselskaber i forhold til eksempelvis grøn energi?
- "Vilde haver" – insektvenligt
- CO2 udledning? Hvor megen information har kommunen om:
  - o Sammenlignet med andre kommuner?
  - o Husholdning?
  - o Industri?

Gruppe Nr.: 4
Noter på:

GRUPPENS NOTER

- Hvad har kommunen tænkt sig at bruge af økonomi og hvad har vi af råderum?
- Hvor mange ungdomsboliger har vi i Rudersdal?
- Ønske til eksperter: Nogen der ved noget om borgerdrevne initiativer og forandring
- Mandat: Hvad kan:
  - o Kommunen
  - o Region
  - o RegeringI forhold til fx elbiler.
- Adfærdsdata
- Age/education split statistic
- Ekspert der dyrker innovation. Hjælp til at tænke ud af boksen – disruption-tankegang
- Hvad gjorde Samsø på dag 1? Med andre ord, hvordan går man i gang?

Gruppe Nr.: 5
Noter på: Input til næste gang

GRUPPENS NOTER

- Tørre tal:
  - o Energitiltag
  - o Vand – spildevand (tal for udledning, generelt og ved skybrud), regnvand, Furesø, oversvømmelser
- Hvad er fx CO2-udslippet i Rudersdal i forhold til fx København?
- Modpoler – kan vi få en ud, der er kritisk (Bjørn Lomborg)
- Realisme
- Økonomisk råderum (realisme) i løsningen
- FAKTA
- Kildekritik + modpoler
  - o Det kan være en fra kommunen. Hvad laver vi i København – EU – verden?
- Verdensmål org. Er meget værd at besøge!
- Hvilke aktiviteter, som falder ind under bæredygtighed, er i gang?
- Hvilke aktiviteter, som falder ind under bæredygtighed, er på vej?
- Tiltag omkring sundhed og trivsel?
- Tiltag omkring teknik og miljø?

GRUPPENS NOTER

- "Udsagn om, hvordan borgerforeninger og virksomheder bedst muligt går ud ad vejen..." under oplæg, giver anledning til afklarende spørgsmål. Kommunen / kommunalbestyrelse / kom. instanser blev ikke nævnt? Men der er ligesom en trekant Δ mellem borger/forbruger – virksomheder og "lovgivning"/kommune. Derfor må anbefalinger fra borgersamling være rettet til alle tre ben i den her trekant.
- Hvor mange midler (penge) har kommunen sat af til dette pr. år, fra hvornår og hvor lang tid (antal år) fremad?
- Kan vi få en lukket facebookgruppe, hvor vi kan være i dialog med hinanden og lægge oplæg og spørgsmål op, på møderne og i mellemtiden, så vi også kan arbejde mellem møderne?
- Kan vi få en virtuel opslagstavle til fælles brug på møderne?
- Hvad er omfanget af outputtet – hvad forventes i de mellemliggende perioder? (mellem møderne)
  - o Hvilket format/niveau forventes anbefalingerne at være på?

FN lægger op til måling af effekt af tiltag. Anbefalinger må derfor være konkrete/kunne indeholde forslag til målepunkter.